

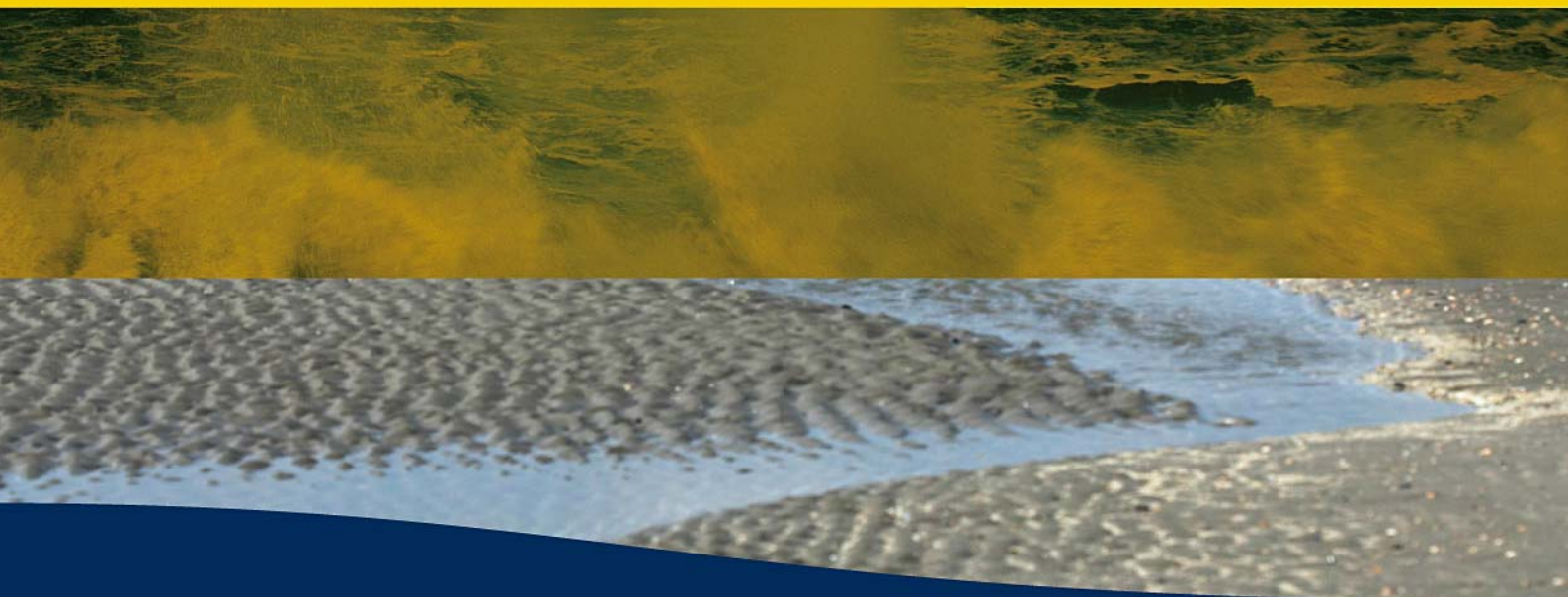
Port of
Rotterdam

PROJECTORGANISATIE

MAASVLAKTE 2

VOORTGANGSRAPPORTAGE PMR (Nr. 4)

RAPPORTAGEPERIODE JANUARI T/M JUNI 2008

VOORTGANGSRAPPORTAGE PMR (Nr. 4)

Auteur : H. Lu
Datum : 4 september 2008
Kenmerk :
Projectonderdeel : Projectbureau
Opdrachtgever : Ronald Paul
Versie : Versie [7.0] 04-09-08
Classificatie : Openbaar
PBS code : 01-07-05

Projectorganisatie Maasvlakte 2
World Port Center
Wilhelminakade 909
3072 AP Rotterdam
Havennr. 1247
Postbus 6622
3002 AP Rotterdam
Tel. 010-252 10 10
Fax 010-252 10 20

Documenthistorie

Versie	Datum	Gewijzigde hoofdstukken	Beschrijving wijzigingen
3.3	16/7/2008	Alle hoofdstukken	Volledig concept (input projectbureau en REA)
3.4	6/8/2008	Alle hoofdstukken	Aanscherping rapportage
3.5	13/8/2008	Alle hoofdstukken	Input MT MV2 verwerkt
6.1	19/8/2008		Goedgekeurd door Projectboard
7.0	4/9/2008		Goedgekeurd door Auditie/RvC

GOEDKEURING

Inhoud

1	Stand van zaken	5
2	Project beheersaspecten	8
2.1	Scopewijzigingen	8
2.2	Planning/voortgang	8
2.3	Financiën	10
2.4	Risico's	11
2.5	Kwaliteitsmanagement / Audit	13
	Bijlage 1: Overzicht wijzigingen Masterplan	14

1 Stand van zaken

Deze voortgangsrapportage beschrijft op hoofdlijnen de relevante ontwikkelingen en bereikte resultaten van het project Maasvlakte 2, in de rapportageperiode 1 januari t/m 30 juni 2008. Deze rapportage wordt opgesteld ten behoeve van PMR, in het kader van de regeling voortgangsrapportage grote projecten.

De relevante highlights in de afgelopen rapportageperiode zijn geweest:

- Het voornemen tot gunning van het Contract 1 (uitvoeringscontract) aan aannemerscombinatie PUMA (Boskalis / Van Oord) heeft geleid tot definitieve gunning en ondertekening van het aanlegcontract op 27 februari jl.
- De ontwerpbesluiten in het kader van RO-procedures en hoofdvergunningen zijn in januari jl. voor zienswijzen ter inzage gelegd. Met de zorgvuldige beantwoording van de 59 ontvangen zienswijzen, waarvan er 43 direct betrekking hadden op de Landaanwinning MV2, kon de inspraakronde worden afgesloten met de definitieve besluiten van de bevoegde gezagen:
  - Op 25 april jl. zijn vergunningen verleend in het kader van Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet en Ontgrondingenwet.
  - Op 22 mei jl. is het Bestemmingsplan MV2 door gemeenteraad Rotterdam vastgesteld.
  - Op 27 mei jl. is de Art. 19-vrijstelling Bestemmingsplan Maasvlakte '81 door Gemeente Rotterdam verleend, na verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten Zuid-Holland.
  - Op 5 juni jl. zijn de vergunningen verleend in het kader van Concessie voor landaanwinning en de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken.

Hiermee zijn de hoofdbesluiten die nodig zijn voor de aanleg Maasvlakte 2 verleend. De zgn. uitvoeringsbesluiten worden door de aannemer aangevraagd.

- Op 15 mei jl. hebben de bij de realisatie van de PMR-projecten betrokken partijen (milieuorganisaties, koepelorganisaties van het bedrijfsleven, ministeries, provincie, gemeenten, stadsregio en Havenbedrijf Rotterdam) het document 'Visie en Vertrouwen' ondertekend.
- Het Havenbedrijf heeft voor haar corporate financiering in januari jl. drie financieringsovereenkomsten afgesloten. Met de EIB, de BNG en het bankenconsortium ING, Fortis en Rabobank werd voor in totaal €2 miljard aan financieringsruimte geregeld. Met deze faciliteiten is onder andere de financiering van de eerste fase van het project Maasvlakte 2 gewaarborgd.
- De vigerende planning heeft (ongewijzigd) een start uitvoering in september 2008.

Het Rijk is jegens HbR verantwoordelijk voor de benodigde Natuurcompensatie projecten (Bodembeschermingsgebied en Duinen Delfland). De besluitvorming over de duincompensatie was reeds onherroepelijk. De besluitvorming over het bodembeschermingsgebied (zeereservaat) heeft eveneens in de eerste helft van 2008 zijn definitieve beslag gekregen. De behaalde mijlpalen in deze rapportageperiode zijn:

- Publicatie van het Aanwijzingsbesluit Voordelta op 19 februari jl.

- De maatregelen in het bodembeschermingsgebied zijn op 11 juni jl. genotificeerd door de Europese Commissie, waarna ze op 18 juni jl. zijn gepubliceerd voor bedenkingen. Hierop zijn geen bedenkingen ontvangen.
- De Toegangbeperkingbesluiten (TBB's) voor het bodembeschermingsgebied en de rustgebieden zijn op 17 juni 2008 gepubliceerd voor bezwaar. Deze besluiten zijn direct van kracht zodat de compenserende maatregelen in werking zijn.

Procedures bestemmingsplannen en vergunningen

Met de beantwoording van de inspraak en het positieve advies van de Cie m.e.r. in december 2007 zijn de MER-procedures formeel afgerond. De vrijgegeven ontwerpdocumenten in het kader van de RO-procedures en hoofdvergunningen zijn in januari jl. ter visie gelegd. De hoofdbesluiten die nodig zijn voor de aanleg Maasvlakte 2 zijn verleend (zie hierboven).

De beroepstermijnen zullen medio juli 2008 (na deze rapportageperiode) sluiten.

Monitoring en Evaluatie Programma's

De laatste nulmetingen voor de toekomstige monitoring van de effecten van de zandwinning zijn in april/mei jl. uitgevoerd, behoudens enkele nulmetingen voor onderwatergeluid, die begin september plaatsvinden. De diverse plan- en vergunningbesluiten bevatten monitoringverplichtingen voor Projectorganisatie MV2. Op basis daarvan evalueert het Bevoegd Gezag de effecten. Voor de uitvoering daarvan is in overleg met het bevoegd gezag en PMR een Monitoring en Evaluatie Programma voor de Aanleg (afgekort MEP-Aanleg) opgesteld. In samenhang daarmee wordt de Projectorganisatie MV2 door het Bevoegd Gezag betrokken bij het raamwerk Monitoring Evaluatie Programma PMR (MEP-PMR), met als doel om onderling goed afgestemde, efficiënte en overall dekkende programma's op te stellen.

“Visie en Vertrouwen”

Verschillende betrokken partijen bij de realisatie van de PMR-projecten (Ministerie van V&W, Ministerie van LNV, Ministerie van VROM, Provincie Zuid-Holland, Stadsregio Rotterdam, Gemeente Rotterdam, Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie, Vereniging Natuurmonumenten, Stichting het Zuid-Hollands Landschap, Stichting Duinbehoud, Deltalinqs, VNO-NCW en Havenbedrijf Rotterdam) hebben afgesproken tijdens de realisatie van de PMR-projecten, waaronder Maasvlakte 2, gezamenlijk de vinger aan de pols te houden bij de naleving van gemaakte afspraken. Op 15 mei 2008 zijn deze afspraken vastgelegd en ondertekend in het document 'Visie en Vertrouwen'.

Aanlegcontract

Voor de aanbesteding van het aanlegcontract zijn in 2007 onderhandelingen gevoerd met twee consortia van bagger- en bouwbedrijven. In december 2007 is uiteindelijk overeenstemming bereikt met het consortium PUMA (Koninklijke Boskalis Westminster NV en Van Oord NV). Definitieve gunning en ondertekening van het contract heeft op 27 februari jl. plaats gevonden, voor de eerste fase van de landaanwinning. Dit betreft de aanleg van de buitencontour, het opspuiten van het eerste deel van het zandlichaam (overeenkomend met ongeveer 600 ha. uitgeefbaar binnenterrein), de aanleg van de

eerste kademuren voor de containerterminals T1 (Rotterdam World Gateway, bestaande uit DP World (Dubai), Mitsui OSK Lines (MOL) (Japan), Hyundai Merchant Marine (HMM) (Korea), APL (Singapore) en CMA CGM (Frankrijk)) en T2 (APM Terminals) en de ontsluitende openbare infrastructuur (weg en spoor). Het contract is gegund binnen de kaders van de business case van het project Maasvlakte 2.

2 Project beheersaspecten

2.1 Scopewijzigingen

De UWO-scope is vastgelegd in het Masterplan, aan de hand van de in de UWO gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten. In de rapportageperiode is het Masterplan 4 vastgesteld. In het Masterplan 4 is aangetoond dat de randvoorwaarden en uitgangspunten van de UWO-scope volledig zijn ingevuld. Er zijn geen scopewijzigingen geweest conform de procedure zoals aangegeven in de UWO. Naar aanleiding van de audit door Horvat en Partners (zie paragraaf 2.5) is afgesproken te rapporteren over wijzigingen van het nieuwe Masterplan 4 ten opzichte van voorgaande masterplannen. Deze wijzigingen zijn opgenomen in Bijlage 1.

2.2 Planning/voortgang

Het voornemen tot gunning van het aanlegcontract aan aannemerscombinatie PUMA heeft geleid tot definitieve gunning en ondertekening van het aanlegcontract op 27 februari jl. PUMA heeft de afgelopen periode gewerkt aan het detailontwerp van de zeekering en aan de uitvoeringsplannen.

De ontwerpbesluiten in het kader van RO-procedures en hoofdvergunningen zijn in januari jl. voor zienswijzen ter inzage gelegd. Met de zorgvuldige beantwoording van de 59 ontvangen zienswijzen, waarvan er 43 direct betrekking hadden op de Landaanwinning MV2, kon de inspraakronde worden afgesloten met de definitieve besluiten van de Bevoegde Gezagen:

- Op 25 april jl. zijn vergunningen verleend in het kader van Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet en Ontgrondingenwet.
- Op 22 mei jl. is het Bestemmingsplan MV2 door gemeenteraad Rotterdam vastgesteld.
- Op 27 mei jl. is de Art. 19-vrijstelling Bestemmingsplan Maasvlakte '81 door Gemeente Rotterdam verleend, na verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten Zuid-Holland.
- Op 5 juni jl. zijn de vergunningen verleend in het kader van Concessie voor landaanwinning en de Wet Beheer Rijkswaterstaatwerken.

Hiermee zijn de hoofdbesluiten die nodig zijn voor de aanleg Maasvlakte 2 verleend. De zgn. uitvoeringsbesluiten worden door de aannemer aangevraagd.

Het Rijk is jegens HbR verantwoordelijk voor de benodigde Natuurcompensatie projecten (Bodembeschermingsgebied en Duinen Delfland). De besluitvorming over de duincompensatie was reeds onherroepelijk. De besluitvorming over het bodembeschermingsgebied (zeereservaat) heeft eveneens in de eerste helft van 2008 zijn definitieve beslag gekregen. De behaalde mijlpalen in deze rapportageperiode zijn:

- Publicatie van het Aanwijzingsbesluit Voordelta op 19 februari jl.

- De de maatregelen in het bodembeschermingsgebied zijn op 11 juni jl. genotificeerd door de Europese Commissie, waarna ze op 18 juni jl. zijn gepubliceerd voor bedenkingen. Hierop zijn geen bedenkingen ontvangen.
- De Toegangbeperkingbesluiten (TBB's) voor het bodembeschermingsgebied en de rustgebieden zijn op 17 juni 2008 gepubliceerd voor bezwaar. Deze besluiten zijn direct van kracht zodat de compenserende maatregelen in werking zijn.

Kort na de rapportageperiode is ook het Beheerplan Voordelta gepubliceerd.

De benodigde besluiten voor de start van de aanleg van Maasvlakte 2 en natuurcompensaties zijn dus genomen. De termijnen voor bezwaar- en beroep zijn inmiddels gesloten. Gezien de aard van de bezwaren en beroepen is de verwachting dat alle voor de aanleg benodigde besluiten van kracht zullen blijven. Om die reden is de verwachte start van de aanleg (ongewijzigd) in september 2008.

Het onderstaande schema geeft de vigerende planning per 30 juni 2008 op hoofdlijnen weer met het bijbehorende kritieke pad (uitgaande van voorlopige voorzieningen). Het kritieke pad (in rood) tot start uitvoering in september 2008 loopt nu over het beroepstraject met de daaraan gekoppelde uitspraak op de voorlopige voorziening van de betreffende procedures. Het maatgevende deel loopt vervolgens over de TBB's van het BBG.

Planning Maasvlakte 2 per 30/06/2008	2006				2007				2008				Eind dat Q2 08	Eind dat Q4 07
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4		
Mijlpalen	JFM	AMJ	JAS	OND	JFM	AMJ	JAS	OND	JFM	AMJ	JAS	OND		
PMR traject PKB herstel														
Fase 1: Strategische Milieu Beoordeling													mei-06	mei-06
Fase 2: Besluit Ministerraad PKB deel 3													aug-06	aug-06
Fase 3: Behandeling PKB deel 3 in Parlement													sep-06	sep-06
Fase 4: PKB vastgesteld door Tweede Kamer													15-12-2006	15-12-2006
Algemene Plankaders MV2														
IMER Aanleg gereed													1-2-2007	1-2-2007
IMER Bestemming gereed													1-2-2007	1-2-2007
Voorontwerp Bestemmingsplan gereed													1-2-2007	1-2-2007
Bestemmingsplanprocedure bij gem. R'dam													22-5-2008	8-5-2008
Bestemmingsplan vastgesteld in Gemeenteraad													22-5-2008	8-5-2008
Bestemmingsplan goedgekeurd door GS + uitspraak Voorl.Vz.													24-2-2009	6-2-2009
Art 19 Voorbereiding procedure Bestemmingsplan MV1													1-2-2007	1-2-2007
Art 19 Procedure MV1													15-5-2008	15-5-2008
Art 19 Behandeling door GS en Verlening vrijstelling													27-5-2008	12-6-2008
Art 19 Beroep en Voorlopige Voorziening													5-9-2008	11-9-2008
Voorbereiding Primaire vergunningen gereed													1-2-2007	1-2-2007
Procedure Primaire vergunningen (waaronder concessie)													5-6-2008	10-4-2008
Primaire vergunningen verleend *													5-6-2008	10-4-2008
Prim. Verg. Beroep en Voorlopige Voorziening													5-9-2008	
Slaan KB van de Concessie													26-5-2008	12-6-2008
Concessie Beroep en Voorlopige Voorziening													5-9-2008	12-9-2008
Natuurcompensatie BodemBeschermingsGebied (PMR)**														
Aanwijsbesluit BBG													5-8-2008	15-5-2008
Beheerplan BBG													5-8-2008	10-7-2008
TBB's Nb-wet Art 20 BBG													16-9-2008	12-9-2008
Aanbesteding eerste contract														
Indienen biedingen na aanvraagperiode													1-7-2006	1-7-2006
Onderhandelingsfase													1-9-2007	1-9-2007
Eerste contract afgesloten													22-12-2007	22-12-2007
Voorbereidingen aannemer													12-9-2008	12-9-2008
Open beoordeling 1^e Containerklant														
Indienen definitieve business proposals (kandidaten)													30-9-2006	30-9-2006
Onderhandelingsfase													1-7-2007	1-7-2007
Eerste contract afgesloten													23-7-2007	23-7-2007
Beslispunten Project Board														
Investeringsbeslissing													1-11-2006	1-11-2006
Start uitvoering													16-sep-08	12-sep-08

Ad *) 25 april NB-wet, FF-wet en Ontgrondingenwet, 5 juni Concessie en WBR-vergunning

Ad **) Buiten invloedssfeer Project MV2

2.3 Financiën

Het Havenbedrijf heeft voor haar corporate financiering in januari jl. drie financieringsovereenkomsten afgesloten. Met de EIB, de BNG en het bankenconsortium ING, Fortis en Rabobank werd voor in totaal €2 miljard aan financieringsruimte geregeld. Met deze faciliteiten is onder andere de financiering van de eerste fase van het project Maasvlakte 2 gewaarborgd.

2.4 Risico's

Relevante risicomutaties in de afgelopen rapportageperiode

- Vertragingen als gevolg van de verwerking van de inspraakreacties van de tweede inspraakperiode hebben zich niet voorgedaan. Dit is conform planning uitgevoerd.
- In maart jl. hebben de Minister van V&W, de Stadsregio en de regiogemeenten een bestuursovereenkomst over inpassingmaatregelen A15 ondertekend. Hierdoor is de bereikbaarheid met betrekking tot het Bestemmingsplan verzekerd. De OTB A15 doorloopt nu haar eigen goedkeuring- en besluitvormingstraject.

Belangrijkste risico's voor de start uitvoering en de aanlegfase

1. *Schorsing aanleg- of compensatiebesluit(en)*

Oorzaak: Door de inhoudelijke en juridische complexiteit (m.n. bij de compensaties lucht en natuur) bestaat een kans op schorsing, zonder dat dit iets zegt over de te verwachten einduitspraak. Daarnaast kan dat tot schorsing op inhoudelijke gronden leiden. Het gevolg is in beide gevallen een vertraging van de (start) aanleg, totdat een uitspraak in de betrokken bodemprocedure(s) is verkregen. Eventuele schorsing van de besluiten over de compensaties kan schorsing van de aanlegbesluiten tot gevolg hebben.

Maatregel: zorgvuldige communicatie met alle stakeholders / appellanten, om nodeloze beroepen te voorkomen. Daarnaast een goede samenwerking tussen de Bevoegde Gezagen, PMR en PMV2, bij het opstellen van de verweerschriften en pleitnota's.

Kans en gevolg: beperkte kans op vertraging door toewijzing schorsingsverzoeken of uitspraak in de bodemprocedure(s).

2. *Vernietiging aanleg- en/of compensatiebesluit(en).*

Oorzaak: de compensatiebesluiten kunnen (gedeeltelijk) vernietigd worden, waardoor (afhankelijk van de details van de uitspraak) de compensatie kan vervallen. In dat geval zijn nieuwe compensatiebesluiten nodig en ontstaat vertraging.

Maatregel: zorgvuldige communicatie met alle stakeholders / appellanten, om nodeloze beroepen te voorkomen. Daarnaast een goede samenwerking tussen de Bevoegde Gezagen, PMR en PMV2, bij het opstellen van de verweerschriften en pleitnota's.

Kans en gevolg: kleine, nooit uit te sluiten kans op vernietiging, waarna heroverweging van de besluiten moet plaatsvinden.

3. *Nieuwe wet- en regelgeving*

Oorzaak: nieuwe wet- en regelgeving of informatie kan noodzaken tot aanpassingen van het project of het treffen van maatregelen, dan wel vertraging veroorzaken. De kans daarop is in dit stadium beperkt, omdat de meeste besluiten al van kracht zijn. Nieuwe wet- en regelgeving of informatie kan echter nog wel gevolg hebben voor vervolgbesluiten.

Maatregel: Monitoren en anticiperen op ontwikkelingen.

Kans en gevolgen: kleine kans op vertraging of meerkosten, door noodzakelijke maatregelen of projectaanpassingen.

Belangrijkste risico's voor de gebruiksfase

1. Bereikbaarheid over land

Oorzaak: de bereikbaarheid over land kan een beperkende factor voor de planontwikkeling zijn (a) door achterblijvende capaciteit van de achterlandverbindingen en (b) afwijkingen van vervoersprognoses.

Maatregel: in de UWO zijn reeds randvoorwaarden en uitgangspunten om dit risico te beheersen. Er zijn geen ontwikkelingen op dit punt te melden.

Kans en gevolg: beperkte kans op vertraging of meerkosten, door noodzakelijke maatregelen of projectaanpassingen.

2. Nieuwe wet- en regelgeving

Oorzaak: nieuwe wet- en regelgeving of informatie kan noodzaken tot aanpassingen van het gebruik of het treffen van maatregelen, dan wel vertraging veroorzaken bij de ingebruikname. Het belangrijkste risico is ontwikkelingen op het gebied van luchtkwaliteit.

Maatregel: de OVK Lucht is zodanig opgesteld dat kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen of informatie.

Kans en gevolgen: beperkte kans op vertraging of meerkosten, door noodzakelijke maatregelen of projectaanpassingen.

Belangrijkste risico's voor het Rijk

1. Verlies geloofwaardigheid en (nationaal) economische schade

Oorzaak: wanneer de start uitvoering van MV2 vertraagt (zie de verschillende risico's hierboven) zal de geloofwaardigheid van het Rijk ook in het geding zijn. Tevens kan er ook op macro-economische schaal schade ontstaan als gevolg van latere ingebruikstelling van de Maasvlakte 2.

Maatregelen: de kans op vertragingen is geminimaliseerd door de randvoorwaarden in de UWO, de integrale aansturing van de verschillende projecten en gedegen voorbereiding en samenwerking van de PMR-partners. De Bevoegde Gezagen hebben conform UWO een inspanningsverplichting voor het tijdig verlenen van vergunningen.

Kans en gevolg: beperkte kans op verlies geloofwaardigheid en macro-economische schade.

2. Natuurcompensaties te klein

Het Rijk is jegens HbR verantwoordelijk voor een tijdige natuurcompensatie.

Oorzaak: door complexiteit van het dossier en onverwachte ontwikkelingen kunnen knelpunten bij de tijdigheid van voldoende natuurcompensatie ontstaan. Dit risico wordt voldoende beheerst door de omvang van de compensaties te baseren op worst case aannames en een tijdige start van de aanleg. Alle benodigde besluiten zijn inmiddels van kracht.

3. *Nautische bereikbaarheid Rotterdamse haven*

Hinder van scheepvaart door bouwverkeer over water, onverwachte stroomsnelheden of golfreflecties zouden kunnen optreden. Daarom heeft de Rijkshavenmeester voorwaarden gedefinieerd betreffende het bouwverkeer te water en zijn schaalmodelonderzoeken uitgevoerd, die aantonen aan dat het huidige ontwerp op alle punten uit de UWO voldoet. Het is daarom onwaarschijnlijk dat er nautische problemen op zullen treden.

4. *Meerkosten onderhoud op lange termijn*

De onderhoudskosten op langere termijn zijn voor rekening van het Rijk, evenals in de bestaande situatie. Ongunstige lange termijn effecten van MV2 op het gebied van kusterosie, onderhoud zeekering en aanslibbingen buiten het plangebied zouden kunnen leiden tot grotere onderhoudsbehoefte.

Maatregelen: Schaalmodelonderzoek wijst uit dat deze effecten niet optreden. Onderhoud van zeekering gaat pas over van HbR naar Rijk na 10 jaar. De instelperiode voor een stabiele situatie is korter dan 10 jaar. De modellering en conclusies zijn in onderling overleg met het Rijk afgestemd, op basis van de best beschikbare kennis.

Kans en gevolg: Beide maatregelen leiden tot een verwaarloosbare kans op significante gevolgen voor het Rijk.

2.5 Kwaliteitsmanagement / Audit

In de afgelopen rapportageperiode is in opdracht van PMR een audit op de primaire uitgangspunten en randvoorwaarden met betrekking tot de UWO Landaanwinning afgerond door een extern bureau (Horvat en Partners). In de rapportage wordt geconcludeerd dat HbR voldoet aan de randvoorwaarden en het merendeel van de primaire uitgangspunten. Daar waar HbR afwijkt van de primaire uitgangspunten betreft het wijzigingen als gevolg van voortschrijdend inzicht in het ontwerpproces, zonder groter risicoprofiel voor het Rijk. Aanbevolen is om in de VGR rapportages wijzigingen en actualisatie in masterplannen ten opzichte van voorgaande masterplannen te rapporteren. In Bijlage 1 is derhalve een uitgebreid overzicht opgenomen betreffende de wijzigingen en actualisaties in de masterplannen.

Bijlage 1: Overzicht wijzigingen Masterplan

Historische vergelijking Scope Maasvlakte 2

In de loop der tijd is een aantal wijzigingen in de scope opgetreden dat hieronder is samengevat:

- In Masterplan 3.1 is de compenserende maatregel 'zeereep' verhuisd van de Brouwersdam naar Maasvlakte 2. In de daaropvolgende Masterplannen is gebleken dat deze compenserende maatregel geheel kon vervallen.
- Vanaf Masterplan 2 is de sector Nieuwe Industrie toegevoegd aan de sectoren die gevestigd zullen worden op Maasvlakte 2.
- De hoofdontsluiting via de fly-over Europaweg is in Masterplan 3.1 vervangen door een gesplitste gelijkvloerse kruising. Met de uitgifte aan APMT is deze oplossing echter niet meer mogelijk en is opnieuw een fly-over vereist. Met de staande organisatie is echter afgesproken dat de extra kosten voor deze fly-over uit de MIP zullen worden gefinancierd.
- Op basis van de resultaten van de studie naar de nautische voorzieningen op Maasvlakte 2 wordt vanaf Masterplan 3.2 rekening gehouden met wachtvoorzieningen voor sleepboten.
- Op basis van de resultaten van de studie naar de behoefte aan wachtplaatsen binnenvaart op Maasvlakte 2 wordt vanaf Masterplan 3.2 rekening gehouden met wachtvoorzieningen voor binnenvaartschepen. Vanaf Masterplan 4 is hierin ook een afloop voorziening naar de wal voorzien.

Randvoorwaarden en uitgangspunten

Het ontwerp van het Masterplan van Maasvlakte 2 is gebaseerd op een groot aantal randvoorwaarden, uitgangspunten, aannames en wensen. Een aantal van deze randvoorwaarden en uitgangspunten bepaalt de *functionaliteit* van Maasvlakte 2 en ligt daarmee ten grondslag aan de Scope van Maasvlakte 2. Deze randvoorwaarden, primaire en secundaire en uitgangspunten worden hieronder kort toegelicht.

De overige randvoorwaarden, uitgangspunten, aannames en wensen bepalen meer in detail het ontwerp van Maasvlakte 2. De belangrijkste zijn beschreven in de overige hoofdstukken in dit document.

Randvoorwaarden

Onder randvoorwaarden worden die voorwaarden verstaan die hard zijn, waar structureel rekening mee gehouden moet worden en waar niet van afgeweken kan worden. De randvoorwaarden die gelden voor Masterplan 4 zijn:

- Beslissingen van Wezenlijk Belang in het PKB PMR 2006.
- EU-advies.

De randvoorwaarden die in de UWO zijn opgenomen zijn hieronder overgenomen. Per randvoorwaarde is aangegeven op welke wijze in het Masterplan invulling is gegeven aan de betreffende randvoorwaarde.

1. *Het ontwerp van de zeewering is dusdanig dat het afdoende stroomgeleiding biedt en daarmee voldoet aan de BWB §3.3.2 (te weten een veilige afwikkeling van de scheepvaart in combinatie met een vlotte bereikbaarheid voor de bestaande en nieuwe havengebieden, zodanig dat deze vergelijkbaar is met de huidige situatie).*

Er is een uitgebreid nautisch onderzoek, inclusief stromingsonderzoek, uitgevoerd, evenals een simulatieonderzoek met behulp van loodsen. De resultaten voor wat betreft de vlotte en veilige

bereikbaarheid van de haven zijn door het Rijk akkoord bevonden. De vorm en locatie van de zeewering van Maasvlakte 2 zijn in de vorm van een D&C contract in de markt gezet en door de winnende aannemerscombinatie PUMA is in de bieding aangetoond dat zowel voor elk van de bouwfases als in de eindsituatie voldaan wordt aan de eisen met betrekking tot stromingscondities.

2. *Mitigatie van de afname van de lengte kustzee door aanleg minimaal overeenkomstige lengte van de zachte zeewering inclusief onderwater oever aan de landaanwinning.*

De lengte kustzee is gemeten op NAP +0,0 m. In totaal komt circa 5 km zachte zeewering van Maasvlakte 1 te vervallen door de aanleg van Maasvlakte 2. In het PvE is geëist dat minimaal 5 km van de zeewering als zandige kust moet worden uitgevoerd. In de bieding van de winnende aannemerscombinatie PUMA is een zachte zeewering met een lengte van 7,0 km opgenomen.

3. *Euromax is ten noorden van de Yangtzehaven geprojecteerd (reeds uitgegeven terrein).*

Euromax is inmiddels aangelegd ten noorden van de Yangtzehaven.

4. *Doorsteek kan pas gemaakt worden als de infrabundel over de buitencontour en de zinker onder de Yangtzehaven operationeel zijn.*

Deze randvoorwaarde is geborgd in het contract met de aannemer. De aanleg van de leidingenpassage onder de Yangtzehaven voert het HbR in eigen beheer uit, passend binnen de planning van de winnende aannemerscombinatie.

Primaire uitgangspunten

Primaire uitgangspunten zijn uitgangspunten die ondermeer voortvloeien uit het PKB PMR 2006 en door de Partijen zijn overeengekomen. Deze uitgangspunten hebben geen status van wet zoals de PKB, maar zijn door middel van afspraken (o.a. met het Rijk) bekrachtigd. Deze uitgangspunten hebben hoge prioriteit voor het HbR maar kunnen door voortschrijdend inzicht in de loop van het project veranderen. Wijziging zal in overleg met de desbetreffende partij geschieden.

De primaire uitgangspunten die in de UWO zijn opgenomen zijn hieronder overgenomen. Per uitgangspunt is aangegeven op welke wijze in het Masterplan invulling is gegeven aan het betreffende primaire uitgangspunt.

1. *Veiligheidsniveau tegen overstroming is vergelijkbaar met Maasvlakte 1, te bepalen op basis van een functionele benadering.*

Uitgaande van een 1/10.000 overstromingshoogte is bepaald wat voor waterhoogte op het terrein het functioneren van het terrein niet in gevaar brengt. De uitkomst hiervan is dat een overstroming tot 50 cm waterhoogte op een containerterrein toelaatbaar is vanuit het oogpunt van veiligheid voor mensen, economische schade en milieu. Op basis hiervan is de optimale terreinhoogte van NAP +5,0 m voor container- en distributierreinen in de eindsituatie bepaald wat gelijk is aan de terreinhoogte op Maasvlakte 1. Voor chemieterreinen zal per vestiging een risicoanalyse met betrekking tot milieuschade worden uitgevoerd waaruit kan blijken dat een bepaalde vestiging aanvullend moet worden beveiligd tegen overstromen. Dit kan door de terreinhoogte te verhogen of bijvoorbeeld aarden wallen rondom de vestiging aan te leggen.

2. *Totale oppervlakte is circa 1000 ha netto uitgeefbaar terrein.*

Het terreinoppervlak wat uitgeefbaar is aan klanten bedraagt in Masterplan 4 in totaal 998 ha.

3. *Inrichting conform duurzaam bedrijventerrein.*

Het principe duurzaam bedrijventerrein is op een aantal niveaus geborgd:

- in het PMR programma via de dubbeldoelstelling (versterking van de haven en verbetering van woon- en leefklimaat),
- op planniveau in de keuze voor de huidige vorm van de buitencontour,
- op planniveau door de inrichtingskeuzes waarbij gestreefd is naar maximale clustering,
- op inrichtingsniveau door eisen te stellen aan de vestigingen van klanten.

4. *Zand afkomstig uit de Yangtzehaven wordt gebruikt voor de Zandpannenkoek.*

Het zand dat vrijkomt uit de Yangtzehaven ten tijde van de realisatie van maasvlakte 2, na vergunningverlening, wordt gebruikt voor de realisatie van de Maasvlakte 2.

5. *Aanpassingen t.b.v. nautische toegang (zee en binnenvaart) Maasvlakte 2 (vlot en veilig).*

Met manoeuvreeronderzoek is aangetoond dat de overall nautische bereikbaarheid ten opzichte van Masterplan 1 is verbeterd. De wijziging op de waterlijn van de Yangtzehaven (612,5 m i.p.v. 600 m ten behoeve van één scheepsbreedte aan wachtplaatsen voor de binnenvaart) heeft geen invloed op de nautische veiligheid en bereikbaarheid.

6. *Aanleun / blokkendam volledig verwijderen passend binnen de fasering van MV2, aansluitend op de bestaande uitgeefbare terreinen van de Eerste Maasvlakte.*

De aansluitdam wordt, zoals geëist in het PvE, volledig verwijderd. De aanleundam blijft alleen liggen waar ook de blokkendam een zeeverende functie blijft behouden. De blokkendam wordt volledig verwijderd daar waar de functionaliteit van de haven of het terrein dit vereist (ter plaatse van de doorsteek en daar waar in de toekomst kademuren of taluds zijn voorzien). Waar de functionaliteit van de terreinen niet worden gehinderd, kan de blokkendam tot NAP +2,0 m, ofwel 3 m onder maaiveldniveau, blijven liggen. In het risicodossier is een voorziening opgenomen voor het geval de functionaliteit van het terrein alsnog vereist dat de blokkendam geheel wordt verwijderd.

7. *Opbreken / sloop ter plaatse van doorsteek van de infrabundel.*

De sloop van de infrabundel ter plaatse van de doorsteek is onderdeel van het contract met de aannemer.

8. *Aanpassingen infrastructuur Maasvlakte 1.*

Aanpassingen infrastructuur Maasvlakte 1 vormen onderdeel van de diverse Interfaceprojecten Entreegebied Maasvlakte 2, Fly-over Europaweg en Spoorontsluiting Maasvlakte 2.

9. *Geen werkzaamheden ter plaatse van Papegaaienkop binnen projectraming.*

De aanpassing van de Kop van de Beer is een alternatief op de werkzaamheden ter plaatse van de Papegaaienkop. Deze aanpassing vindt plaats onder de normale bedrijfsvoering van het HbR.

10. *Kademuren zijn geschikt voor zowel binnenvaart als zeevaart.*

Om de binnenvaart en het transshipment extra te bevorderen, voorziet Masterplan 4 in kademuren geschikt voor feeders (kustvaart) en binnenvaart. Deze kademuren zijn daarmee geschikt voor de kleinere zeevaart en binnenvaart. De zeekades zijn door de eisen die gesteld worden aan fendering en bolders ook geschikt voor het afmeren en behandelen van binnenvaart.

11. *Kademuren, geraamd is aanleg in de droge.*

Gestreefd wordt naar aanleg in den droge. Pas wanneer uit een gedegen business case benadering blijkt dat uitstel van de aanleg van terreinen en kademuren de aanleg van kademuren in den natte economisch optimaal is, zal een gering deel van de kademuren in den natte worden aangelegd. N.B. HbR/PMV2 stelt voor om dit uitgangspunt te laten vervallen omdat met bovenstaande invulling geen groter risico voor het Rijk ontstaat.

12. *Voor kademuren geldt dat deze direct op de definitieve plek worden aangelegd, fasering is hier niet van toepassing.*

Kademuren worden pas aangelegd als er een daadwerkelijke klantvraag bestaat en daarmee worden kademuren direct op de definitieve plek aangelegd.

13. *Door gehanteerde eenheidsprijzen en de ruimte reservering voor de infrastructuur kan deze zonodig voldoen aan de Richtlijnen voor het Ontwerpen van Niet Autosnelwegen (ROWA).*

Het ontwerp is zodanig dat zonodig kan worden voldaan aan de ROWA. Omdat de ROWA echter is vervangen door het Handboek Wegontwerp, wordt dit handboek logischerwijs als uitgangspunt gehanteerd.

14. *In de kostenraming is rekening gehouden met de aanleg van de riolering. Voor de overige (nuts)leidingen geldt dat leveranciers zelf leveringsplichtig zijn. De product leidingen zijn klant specifiek en worden door derden bekostigd en geëxploiteerd. Als marge is in de raming rekening gehouden met investering voor aanvullende leidingen.*

In het Interfaceproject Nutsvoorzieningen wordt rekening gehouden met de aanleg van riolering, drinkwater en bluswater, elektriciteit en telecom. Met de aanleg van klantspecifieke productleidingen wordt geen rekening gehouden.

Secundaire uitgangspunten

Secundaire uitgangspunten zijn uitgangspunten die het HbR zelfstandig heeft geformuleerd. Deze uitgangspunten hebben een minder hoge prioriteit voor het HbR dan de primaire uitgangspunten. Ook secundaire uitgangspunten kunnen in de loop van het project door voortschrijdend inzicht veranderen. Wijziging zal veelal intern door het HbR worden vastgelegd.

De secundaire uitgangspunten die in de UWO zijn opgenomen zijn hieronder overgenomen. Per uitgangspunt is aangegeven op welke wijze in het Masterplan invulling is gegeven aan het betreffende secundaire uitgangspunt.

1. *Materialen uit de huidige zeewering van MV1 worden gebruikt in de nieuwe zeewering voor MV2 en/of de aan te leggen industrieterreinen.*

Het D&C ontwerp van de winnende aannemerscombinatie PUMA gaat uit van het hergebruik van materialen uit de bestaande blokkendam in de nieuwe harde zeewering. Het zand van de zachte zeewering wordt gebruikt voor de aanleg van terreinen.

2. *Er is rekening gehouden met Zettingsverlies van 10 cm.*

In Masterplan 4 is rekening gehouden met maximaal 0,3 m zetting in de 30 jaar na oplevering van het terrein.

Scope Maasvlakte 2

De Scope van Maasvlakte 2 volgens Masterplan 4 is vrijwel gelijk aan de Scope van Maasvlakte 2 volgens Masterplan 3.3.1. Er is echter een beperkt aantal Scopewijzigingen doorgevoerd in Masterplan 4 ten opzichte van Masterplan 3.3.1.

- Bestaande glooiing bij Slag Dobbelsteen wordt in Masterplan 4 over 350 m afgevlakt en opgezet met een steiler talud met uitgeefbaar terrein G. Dit terrein bestond nog niet in Masterplan 3.3.1. Het terrein gaat gebruikt worden voor uitgifte aan serviceverleners zoals de Douane, Roeiers en Zeehavenpolitie.
- In Masterplan 3.3.1 werd uitgegaan van het aanbrengen van een 1.600 m lange mijnsteendam aan de noordzijde van de Yangtzehaven in aansluiting op de kademuur van Euromax. Hiervan is in 2007 reeds 1.000 m gerealiseerd ten behoeve van de Gate terminal. Over de resterende 600 m is een zandig talud aangelegd. In Masterplan 4 wordt voorzien in het aanleggen van nog 600 m ondiepe kerende constructie.
- De vijf palenrijen voor binnenvaartwachtplaatsen in de servicehaven worden in Masterplan 4 voorzien van een afloop naar de wal. In Masterplan 3.3.1 hadden deze palenrijen geen afloop naar de wal.
- De Zachte Zeewering wordt met behulp van een minimale hoeveelheid extra hoeveelheid zand natuurlijker vormgegeven door beperkt hoogtes en laagtes te creëren op de duinkruin en in de aansluitende leidingenstrook.

In de onderstaande tabel is de Scope van Maasvlakte 2 samengevat. In deze tabel is voor elk van de achtereenvolgende Masterplannen aangegeven welke objecten wel en niet tot de Scope – het budget – van Maasvlakte 2 behoren.

Object	MP-0	MP-1	MP-2	MP-3.1	MP-3.2	MP-3.3	MP.4
Buitencontour en compensatie op buitencontour							
Waterkering							
Zachte zeewering geschikt voor extensieve recreatie	J	J	J	J	J	J	J
Harde zeewering	J	J	J	J	J	J	J
Droog strand 50 à 100 m breed om te voldoen aan huidige strandcapaciteit Maasvlakte 1	J	J	J	J	J	J	J
Zeereep op Maasvlakte 2	N	N	N	J	N	N	N
Zandlichaam							
Industrieterrein geschikt voor deepsea containers, chemie en daaraan gerelateerde distributie							
Containers ca 625 ha bruto	J	J	J	J	J	J	J
Chemie ca 210 ha	J	J	J	J	J	J	J
Distributie ca 165 ha	J	J	J	J	J	J	J
Nieuwe industrie (bij chemie ondergebracht)	N	J	J	J	J	J	J
Terreinhoogte vergelijkbaar als op Maasvlakte 1	J	J	J	J	J	J	J
Horizontale drainage (ter plaatse van terreinen)	N	N	N	N	N	N	N
Droge infrastructuur							
Wegverbindingen							
Interne baan (meerdere gebruikers)	J	J	J	J	J	J	J
Hoofdontsluiting aansluiting op fly-over Europaweg	J	J	J	N	N	N	N
Hoofdontsluiting tot C2-bocht (ter hoogte van het C2-deponie) geeft aansluiting op A15	J	J	J	J	J	J	J
Onderliggend wegennet (openbare wegen & recreatieroute)	J	J	J	J	J	J	J
Wegen binnen uitgegeven terrein	N	N	N	N	N	N	N
Railverbindingen							
Spoor op terminal	N	N	N	N	N	N	N
Hoofdontsluiting spoor als onderdeel van Betuweroute (tot C2-bocht)	J	J	J	J	J	J	J

Object	MP-0	MP-1	MP-2	MP-3.1	MP-3.2	MP-3.3	MP.4
Spoor naar uitgegeven terrein	J	J	J	J	J	J	J
Rail Service Center	N	N	N	N	N	N	N
Emplacement	J	J	J	J	J	J	J
Pijpleidingverbindingen							
Transportleidingen NUTS (gasleiding, drinkwater, telecom, elektra)	J	J	J	J	J	J	J
Private transportleidingen	N	N	N	N	N	N	N
Rioleringsstelsel voor vuilwater en regenwater & persleidingen	J	J	J	J	J	J	J
Afvoer industrieel afvalwater	N	N	N	N	N	N	N
Productleidingen naar uitgegeven terrein	N	N	N	N	N	N	N
Kunstwerken							
Ongelijkvloerse kruisingen van weg met spoor	J	J	J	J	J	J	J
Tunnels	N	N	N	N	N	N	N
Aanpassen C2-bocht	J	J	J	J	J	J	J
Natte infrastructuur							
Vaargeulen, geschikt voor 12.500 TEU schepen in eindsituatie	J	J	J	J	J	J	J
Havenbekkens, geschikt voor 12.500 TEU schepen in eindsituatie	J	J	J	J	J	J	J
Voorzieningen sleepboten	N	N	N	N	J	J	J
Wachtplaatsen binnenvaart	N	N	N	N	J	J	J
Overslagvoorzieningen chemie (chemiesteigers)	N	N	N	N	N	N	N
Overslagvoorzieningen containers	N	N	N	N	N	N	N
Kadeconstructie zeeschip en bijbehorende kranen, geschikt voor 12.500 TEU schepen	J	J	J	J	J	J	J
Kadeconstructie binnenvaartschip en bijbehorende kranen	N	J	J	J	J	J	J
Binnenvaart Service Centrum	N	N	N	N	N	N	N
Oeververdediging binnenzijde	J	J	J	J	J	J	J
Zeewering MV1							

Object	MP-0	MP-1	MP-2	MP-3.1	MP-3.2	MP-3.3	MP.4
Verwijderen zeeweringen Maasvlakte 1 Noordwesthoek (deels) en elders	J	J	J	J	J	J	J
Opruimen blokkendam Noordwesthoek (deels)	J	J	J	J	J	J	J
Doorsteek Yangtzehaven							
Zeevaarttoegang							
Zeevaarttoegang via Yangtzehaven 600 m breed op de waterlijn in de eindsituatie	J	J	J	J	J	J	J
Leidingkruising Yangtzehaven	J	J	J	J	J	J	J
Havendammen (Noorderdam)	N	N	N	N	N	N	N
Geul havenmond	N	N	N	N	N	N	N
Stroomverlammingskuil	N	N	N	N	N	N	N
Binnenvaarttoegang							
Binnenvaarttoegang via Yangtzehaven 600 m breed op waterlijn in de eindsituatie	J	J	J	J	J	J	J
Binnenvaarttoegang via Hartelkanaal	N	N	N	N	N	N	N
Aanpassingen bestaande infrastructuur Maasvlakte 1	J	J	J	J	J	J	J
Erosiekuil, kunstmatig aangelegd	N	N	N	N	N	N	N
Overige Raakvlakken MV1							
Aanpassingen koelwateruitlaat E.on	J	J	J	J	J	J	N
Werkterrein MV1 (ruimtereservering)	J	J	J	J	J	J	J
Aanpassingen aan het windmolenpark	N	J	J	J	J	J	J
Aanpassingen MOT	J	J	J	J	J	J	J
Aanpassingen TOR	J	J	J	J	J	J	J
Onderhoud							
Zachte zeewering, suppletiekosten	J	J	J	J	J	J	J
Harde zeewering, als percentage van de investeringskosten	J	J	J	J	J	J	J
Oeververdediging, als percentage van de investeringskosten	J	J	J	J	J	J	J
Wegverbindingen, als percentage van de investeringskosten	J	J	J	J	J	J	J

Object	MP-0	MP-1	MP-2	MP-3.1	MP-3.2	MP-3.3	MP.4
Spoorverbindingen, als percentage van de investeringskosten	J	J	J	J	J	J	J
Kademuurconstructies, als percentage van de investeringskosten	J	J	J	J	J	J	J
Maasmond/ Europoort, insteekhavens en centraal kanaal (binnen havenmond)	J	J	J	J	J	J	J
Oostelijk havengebied	J	J	J	J	J	J	J
Afname baggerwerk Euro-Maasgeul (opgenomen als Pro-Memori post)	N	N	N	N	N	N	N
Natuurcompensatie							
Wandelen, vogel- en schepenspotten	N	N	N	N	N	N	N
Additionele recreatieve voorzieningen (surfstrand, veerpont, uitzichtpunten, etc)	N	N	N	N	N	N	N
Zeereservaat, Droog duin, Natte duinvallei	J	J	J	J	J	J	J
Overig							
Communicatiemiddelen	N	N	N	N	N	N	N
Ondersteuningsvoorzieningen bouwproces							
Zandwinplaatsen (ruimtereservering)	J	J	J	J	J	J	J
Beheervoorzieningen (verlichting, groenvoorzieningen)	N	N	N	N	N	N	N
Inpassingsvoorzieningen landaanwinning met Maasvlakte							
Verleggen Heliveld op Maasvlakte 1 (geschiedt voor 2006)	N	N	N	N	N	N	N
Brandweervoorzieningen	N	N	N	N	N	N	N
Noodhulpvoorzieningen	N	N	N	N	N	N	N
Voorzieningen nautische veiligheid	N	N	N	N	N	N	N
Overige operationele infrastructuur							
Verhardingen, kranen, loodsen, kantoren, opslagtanks, productieplants	N	N	N	N	N	N	N
Offshore put	N	N	N	N	N	N	N

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Voortgangsrapportage 4 PMR Natuurcompensatie

Natuurcompensatie behorende bij de
landaanwinning Maasvlakte 2

09 augustus 2008

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Voortgangsrapportage 4 PMR Natuurcompensatie

Natuurcompensatie behorende bij de
landaanwinning Maasvlakte 2

09 augustus 2008

Inhoudsopgave

1.	Natuurcompensatie Maasvlakte 2	4
1.1	Inleiding	4
2.	Voortgang op de onderdelen Duincompensatie/Zeereep	5
2.1	Locatie	5
2.2	Duincompensatie	5
2.3	Gerealiseerde mijlpalen	6
2.4	Risico's	7
2.4.1.	Stand van zaken eerder geconstateerde risico's	7
2.5	Zeereep	8
3.	Bodembeschermingsgebied met rustgebieden	9
3.1	Locatie.	9
3.2	Monitoring- en evaluatieprogramma (MEP).	10
3.3	Risico's	10
3.3.1.	Beheerplan moet worden aangepast	10
3.4	Planning	11
3.5	Scope/doelstellingen	12
3.6	Financiën	12
3.7	Organisatie/kwaliteit	12

---

1. Natuurcompensatie Maasvlakte 2

1.1 Inleiding

De aanleg van de landaanwinning heeft mogelijk schade aan de natuur tot gevolg; de schade wordt middels een aantal maatregelen gecompenseerd. Deze zogeheten natuurcompensatie bestaat uit 2 zelfstandige onderdelen: de Duincompensatie (en het daarbij behorende onderdeel 'Zeereep') en het Bodembeschermingsgebied met bijbehorende rustgebieden. De Duincompensatie ligt ter hoogte van de Delflandse kust, en de Zeereep langs de Brouwersdam. Het Bodembeschermingsgebied met de rustgebieden ligt in de noordelijke helft van de Voordelta.

Voor beide onderdelen is ook tevens een monitoring- en evaluatieplan (MEP) nodig.

De verslagperiode loopt van 1 januari 2008 tot 1 juli 2008.

---

2. Voortgang op de onderdelen Duincompensatie/Zeereep

2.1 Locatie

Duincompensatie

Onderstaande figuur 1 laat de locatie zien waar de duincompensatie in combinatie met de versterking van de zwakke schakel Delfland wordt aangelegd.

2.2 Duincompensatie

De Duincompensatie is in 2007 overgegaan van de voorbereidingsfase naar de uitvoeringsfase en de publieke samenwerking tussen Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Delfland is vastgelegd. In januari is het uitvoeringsbesluit genomen. Na gereedkomen van het uitvoeringscontract is op 1 april de aanbesteding gestart, voor de gecombineerde aanleg van het duincompensatie en zwakke schakel

---

project. Er is een marktconsultatie gehouden en zijn er drie inlichtingenrondes geweest. 8 juli wordt de prijsaanbieding verwacht. Het werk kan medio augustus worden gegund, na het strandseizoen 2008. Contractueel loopt het gehele werk door tot 31 december 2011. Alle benodigde vergunningen zijn in het afgelopen jaar aangevraagd en verkregen. Zij zijn nu onherroepelijk. De uitvoering van het onderdeel Duincompensatie loopt parallel met de versterking van de Zwakke Schakel Delfland.

Alle voorbereidingen ten behoeve van het uitvoeringsbesluit (conform de MIT/SNIP-systematiek voor aanlegprojecten) zijn genomen. Het contract is ondergebracht bij Directie Projecten van Rijkswaterstaat en is middels gate reviews getoetst. Tevens is er voor start aanbesteding nog een tenderboard controle geweest. Het contract is opgesteld volgens de nieuwe richtlijnen van Rijkswaterstaat. En zal volgens de methode van systeem gerichte contractbeheersing worden beheerst. De controller is nauw betrokken bij het opzetten van het contractbeheersingsplan. In verband met de verschillende financieringsbronnen is er een schema vastgesteld op basis waarvan betalingen en terugbetalingen vanuit de subsidie zijn geregeld. Er is een begin gemaakt met het opstellen van het Monitoring- en Evaluatie Programma (MEP) voor de duincompensatie. Dit wordt in samenhang met overige onderdelen van PMR opgezet. Tevens is er door de stichting "het Zuid Hollands Landschap" een beheerplan opgezet voor het duincompensatie deel. Er is een start gemaakt met het opstellen van de beheersovereenkomst voor het natuurbeheer van het duincompensatiedeel voor de komende 30 jaar. De duincompensatie ligt daarmee exact op schema.

Voor het project Delflandse kust zijn de zogenaamde bindingsdocumenten opgesteld, met als doel om binnen de projectgrenzen alle belanghebbenden en gebruikers van het strand op gelijke wijze te behandelen in verband met de nieuw ontstane situatie bij de aanleg van het kustproject. Inmiddels zijn alle veldbezoeken gestart en worden op basis van de bindingsdocumenten bilaterale afspraken gemaakt met de belanghebbenden op het strand. De nadeelcompensatieregeling PMR dient voor het duincompensatieproject als vangnet voor eventueel op te treden schade.

Er zijn geen nieuwe projectrisico's bijgekomen.

2.3 Gerealiseerde mijlpalen

- uitvoeringsbesluit is begin 2008 genomen
- 1 april is met publicatie in de staatscourant de aanbesteding gestart
- Voor het projectdeel Duincompensatie zijn de volgende vergunning verkregen en onherroepelijk:
  - Keurvergunning
  - Ontgrondingvergunning

-
- Wet Beheer Rijkswaterstaaswerken-vergunning
  - Ontheffing Flora en Fauna
  - Natuur Beschermingswet 1998 -vergunning
  - Concessie-vergunningen
  - Communicatie met betrokkenen en belanghebbenden is opgezet.

2.4 Risico's

2.4.1. Stand van zaken eerder geconstateerde risico's

In 2008 geconstateerde risico's en maatregelen

Het grootste resterende risico op het niet halen van de planning is het niet tijdig verkrijgen van de ontgrondingsvergunning voor het projectdeel verbetering van de Delflandse kust (het onderdeel van de zwakke schakels). De vergunning is inmiddels aangevraagd en is in procedure. Naar verwachting wordt de vergunning eind van het jaar verkregen. Maatregel: contractueel is bepaald dat niet eerder met de zwakke schakel mag worden begonnen dan nadat de ontgrondingsvergunning onherroepelijk is.

Vanwege de overspannen baggermarkt blijft het risico van een (te) hoge aanbieder bestaan. Maatregel: Ten aanzien van de aanbesteding zijn in overleg met de opdrachtgevers een aantal scenario's opgesteld, met hoe te handelen in geval van een aanbieder die niet past binnen het beschikbare budget.

Het risico van capaciteittekort en continuïteit van de organisatie (tbv kennisborging) blijft een aandachtspunt.

Maatregel: Sturen op teambuilding, continuïteit team. Harde afspraken maken met leveranciers van personeel. Sturen op producten

Verder blijft het risico bestaan dat niet het juiste zand voor de ontwikkeling van de duincompensatie wordt gevonden in de daarvoor aangewezen wingebieden. Hoewel de door de opdrachtgever aan te wijzen zandwinlocatie door TNO is onderzocht op zandkwaliteit en -voorkomen, is er een kans op het voorkomen van grotere hoeveelheden minder geschikt zand. Het wingebied is daarom zo groot gekozen dat er ook bij bepaalde afwijkingen ruim voldoende zand van de gewenste grofheid aanwezig is. Mocht de feitelijke situatie echter zeer sterk afwijken van wat op grond van het nu verrichte onderzoek mag worden verwacht, dan moeten er extra kosten worden gemaakt om de benodigde hoeveelheid geschikt zand te winnen. Desondanks is dit risico niet helmaal uit te sluiten.

Samenstelling zand wijkt af met gevolgen voor natuurontwikkeling

De samenstelling van het sediment kan afwijken van het beeld vanuit de TNO-gegevens. Dit kan leiden tot minder verstuiwing waardoor de natuurontwikkeling zich langzamer ontwikkelt dan gepland.

Beheersmaatregel is extra aandacht voor de kwaliteit van het sediment

---

bij de winning in relatie tot de plaats van verwerking. En wordt via beheer gestuurd op het bereiken van de vereiste doelen.

Onvoldoende behalen van de compensatieopgave Duincompensatie

Voor het behalen van de compensatieopgave (grijs duin en vochtige duinvallei) zijn de belangrijkste risico's een onvoldoende instuiving, een andere grondwaterstand dan berekend en oprukkend duindoornstruweel.

Het monitoring- en evaluatieprogramma voor de natuurcompensatie (met de mogelijkheid om in te grijpen in de mate van verstuing) en een goede afstemming met de terreinbeheerders van de omliggende duinen moet borgen dat de natuur zich ontwikkelt op een manier dat de compensatieopgave behaald wordt.

2.5 Zeereep

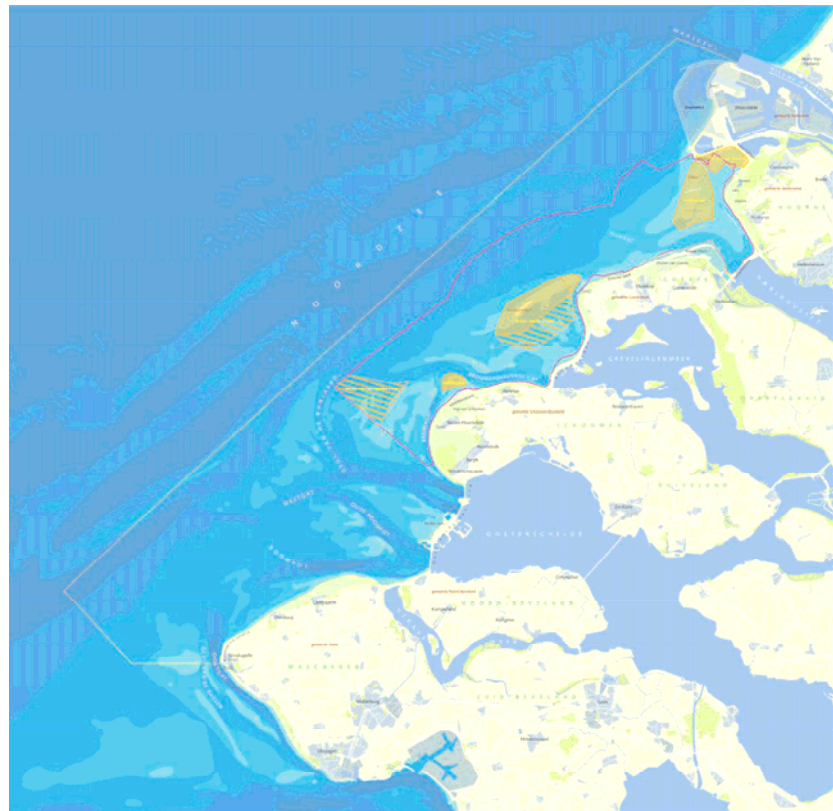
In het MER is geconstateerd dat er geen effect optreedt op de morfologie in de monding van het Haringvliet, en daarmee ook niet op de salt spray die op de kust komt. Daarmee vervalt de noodzaak om voor dit effect te compenseren. In de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet wordt dit bevestigd. Daarmee kan dit projectonderdeel vervallen. Deze scopewijziging zal in een volgende rapportage worden geformaliseerd.

---

3. Bodembeschermingsgebied met rustgebieden

3.1 Locatie

Onderstaande figuur 2 laat zien waar het bodembeschermingsgebied met de bijbehorende rustgebieden is gelegen.

Figuur 2: Voordelta en het daarin gelegen bodembeschermingsgebied (binnen de rode contour) met rustgebieden (gele zones)

De besluitvorming voor het Bodembeschermingsgebied bestaat uit de volgende procedures: het Aanwijzingsbesluit Voordelta en de Toegangsbeperkingsbesluiten.

In het Aanwijzingsbesluit voor de Voordelta worden de begrenzing en doelstellingen voor de compensatie van de landaanwinning (het Bodembeschermingsgebied met rustgebieden) opgenomen. Het Aanwijzingsbesluit is door de minister van LNV vastgesteld op 19 februari 2008. Van 29 februari tot 11 april 2008 hebben belanghebbenden beroep kunnen instellen. Hierop is een aantal

---

beroepen ingesteld. Behandeling van de beroepen door de Raad van State geschiedt in juli 2008.

Na het definitief worden van het Aanwijzingsbesluit Voordelta is een notificatieprocedure in gang gezet bij de Europese Commissie met betrekking tot de beperkende maatregelen voor visserij activiteiten waarvoor andere lidstaten rechten hebben. Hiervoor zijn de Toegangsbeperkingsbesluiten van het bodembeschermingsgebied en drie rustgebieden ter notificatie ingediend. Deze procedure bestond uit een intensief consultatietraject bij de lidstaten België, Frankrijk, Duitsland en Denemarken, met de Europese Commissie en de Regionale Noordzee Adviesraad. Op 12 juni 2008 heeft de Europese Commissie een positief besluit genomen op de toegangsbeperkingen. De minister van LNV heeft de drie Toegangsbeperkingsbesluiten voor het bodembeschermingsgebied en de vijf rustgebieden op 9 juni ingesteld. Van 18 juni 2008 tot 30 juli 2008 liggen deze besluiten voor bezwaar ter inzage.

RWS heeft de vaststellingsprocedure voor het ontwerp-Beheerplan Voordelta afgerond met de verwerking van de inspraakreacties en het advies van de Commissie MER. In het beheerplan worden de beheermaatregelen, waaronder het reguleren van de gebruiksfuncties, in de Voordelta en het Bodembeschermingsgebied met rustgebieden opgenomen. Bij het opstellen van het beheerplan zijn veel maatschappelijke en bestuurlijke partijen betrokken om tot een afgewogen pakket aan maatregelen te komen. De bevoegde gezagen hebben inmiddels het Beheerplan Voordelta vastgesteld.

3.2 Monitoring- en evaluatieprogramma (MEP).

Tegelijk met het Beheerplan is het zogenoemde MEP-programma op hoofdlijnen opgeleverd. Op 14 juli 2008 is de aanbestedingsprocedure gestart voor de uitvoering van het monitoring- en evaluatieprogramma.

3.3 Risico's

3.3.1. Beheerplan moet worden aangepast

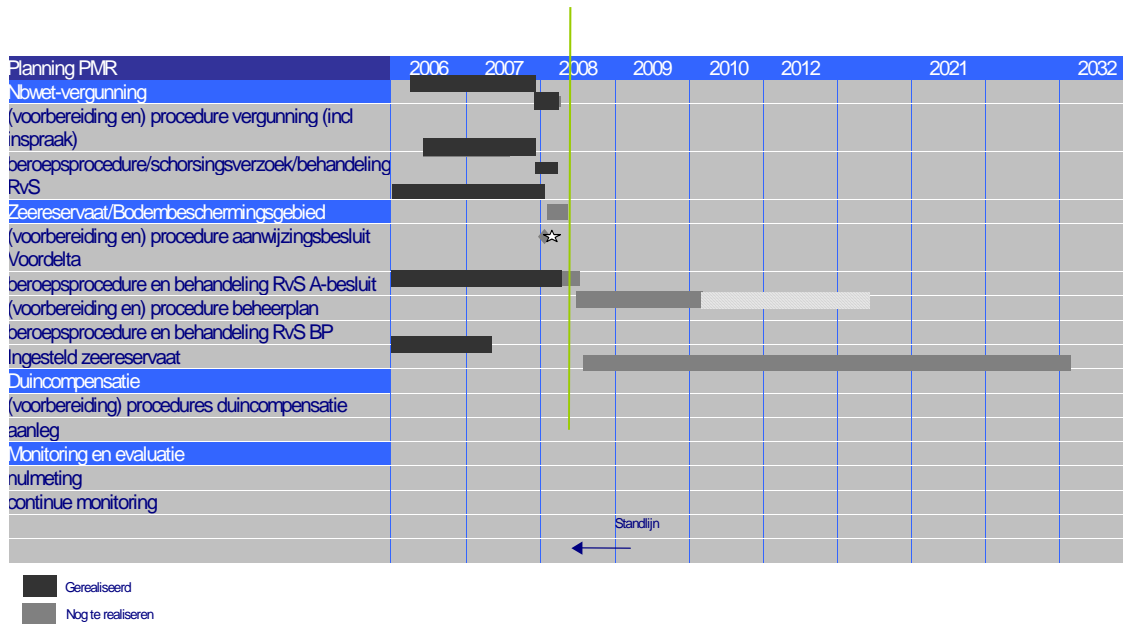
De behandeling van de beroepen op het Aanwijzingsbesluit Voordelta kan leiden tot een (gedeeltelijke) vernietiging, met het gevolg dat de inhoud van het Beheerplan Voordelta en de Toegangsbeperkingsbesluiten moet worden gewijzigd. Tevens kan de behandeling van de beroepen op het beheerplan Voordelta leiden tot een voorlopige voorziening en (gedeeltelijke) vernietiging van het beheerplan. Beide mogelijkheden vormen een risico voor de continuering van de uitvoering van de maatregelen uit het beheerplan

3.4 Planning

De planning is ongewijzigd sinds de opstelling van de basisrapportage PMR.

De activiteiten voor het Bodembeschermingsgebied met rustgebieden, Duincompensatie en monitoring en evaluatie verlopen conform onderstaand schema. De NB-wetvergunning is één van de primaire vergunningen die door het HbR moet worden aangevraagd vanwege de aanleg en aanwezigheid van de landaanwinning. De aanvraag voor de vergunning op grond van de NB-wet is door HbR in juli 2007 opnieuw ingediend bij LNV, maar wordt wel gelijktijdig met de andere primaire vergunningen verleend in de 1e helft van 2008. Dit heeft geen consequenties voor vervolgtactiviteiten.

Planning en realisatie per 30 juni 2008

3.5 Scope/doelstellingen

In de verslagperiode heeft zich één wijziging aangediend die echter niet tot een scope-wijziging heeft geleid.

De instelling van de Toegangsbeperkingsbesluiten gekoppeld aan de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, is in de planning vooruitlopend op de vaststelling van het beheerplan Voordelta gezet. Inhoudelijk heeft dit geen wijzigingen tot gevolg gehad.

3.6 Financiën

Voor de natuurcompensatie is een budget beschikbaar van € 103 mln (pp 2007), bestaande uit € 94 mln natuurcompensatie en € 9 mln ten behoeve van BTW over de Natuurcompensatie.

In de verslagperiode is geen beroep gedaan op de post Onvoorzien.

Het financieel overzicht ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Kostenraming	
	Basisrapportage pp 2005	VGR 3, pp 2007
	Bedragen in € mln	
Bodembeschermingsgebied met rustgebieden en Duincompensatie	54	56
Domeinrechten en Nadeelcompensatie	24	25
Nulmeting, Monitoring en Evaluatie Programma (MEP)	13	14
Subtotaal	91	95
Reeds gerealiseerd tot peildatum rapportage	4	5
Totaal	95	100
Beschikbaar budget	100	103

Het reeds gerealiseerde budget betreft de Nulmeting en onderzoeken en voorbereidende activiteiten ten behoeve van het bodembeschermingsgebied.

Voor enige onderdelen moet de raming nog nader worden verdiept.

Om die reden is nog gewerkt met een onzekerheidsmarge van 20%.

Op basis van de huidige inzichten is het beschikbare budget van € 103 mln voldoende.

Het totaal budget en de niveaus van de aangegane verplichtingen en van de gerealiseerde kasuitgaven zijn verwerkt in het hoofdrapport van de voortgangsrapportage, aangezien zij rijksuitgaven betreffen.

3.7 Organisatie/kwaliteit

Wordt niet apart toegelicht, staat in VGR 3 PMR.